

[Lone Dybkjær]

Ja, det skal jeg også nok love skal være den sidste, for jeg har også nogle børn, jeg gerne vil hjem til.

Men det eneste, jeg godt vil sige til hr. Riishøj, er, at jeg sandelig ikke håber, man har arbejdet meget længe med det, for så synes jeg, at det ser sort ud for udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden (for forslagene til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 43:

Forslag til folketingsbeslutning om fastlæggelse af retningslinjer for afregningsregler vedr. tilslutning af bruger- og fællesejede vindmøller, herunder vindmølleparker, til elnettet.

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsat 24/2 84).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Enggaard):

Det forslag, som fru Lone Dybkjær m.fl. har fremsat til folketingsbeslutning, indeholder en opfordring til energiministeren om at sikre fastlagt varige og faste regler for tilslutning af bruger- og fællesejede vindmøller til elnettet.

Forslaget har til hensigt at forbedre vilkårene for investering i vedvarende energi. Forslaget er en genfremsættelse af et i forrige samling fremsat beslutningsforslag, og jeg skal derfor henvise til mine bemærkninger ved førstebehandling, som fandt sted den 2. december 1983.

Som jeg anførte ved den lejlighed, har jeg sympati for den del af forslaget, der har til hensigt at skabe en større klarhed omkring de fremtidige afregningsvilkår for vedvarende energianlæg.

Jeg har forståelse for, at der for de kommende år bør gives en større kalkulations sikkerhed i forbindelse med overvejelser om investeringer i vedvarende energianlæg.

Indholdet i beslutningsforslaget giver imidlertid anledning til betænkelighed, fordi der derved brydes med principperne i prisbestemmelserne i elforsyningsloven. Dels forudsættes det, at der fra centralt hold skal øves indflydelse på tarifieringsprincipperne, dels indebærer det afvigelser fra det omkostningsbestemte princip. Det sidste finder jeg især alvorligt, fordi det indebærer, at elskaberne skal tvinges til at opkræve mere hos forbrugerne, end omkostningerne betinger, for gennem afregningsprisen at kunne give ejere af vedvarende energianlæg tilskud.

Specielt forslaget om, at tilslutning, herunder netforstærkning i forbindelse med vedvarende energianlæg, skal betales af elforsyningen, vil jeg meget stærkt advare imod. Det kan indebære direkte tilskud på mellem 20.000 og 30.000 kr. for enkeltvindmøller og for større vindmølleprojekter et direkte tilskud i millionstørrelsen. Det finder jeg ikke rimeligt.

De gældende vejledende afregningsregler for vedvarende energianlæg, der er udarbejdet af Danske Elværkers Forening, er tidsbegrænset indtil udgangen af 1984. Herefter forventes de afløst af nye afregningsregler baseret på nye måleresultater, som i højere grad vil afspejle den vedvarende energis reelle værdi for elsystemet.

Det må forudses, at de nye afregningsregler vil være mindre gunstige for ejerne af de vedvarende energianlæg, fordi de nuværende afregningsregler er udformet således, jfr. beslutningsforslaget side 6, at usikkerheden om de faktorer, der påvirker afregningsforholdene, altid indregnes til fordel for ejerne af energianlæg. Reglerne indeholder dermed formentlig et tilskudselement.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Danske Elværkers Forening har fremskyndet arbejdet med de nye afregningsregler. Foreningen har nu indbudt Foreningen af danske Vindmøllefabrikanter, Foreningen Danske Vindkraftværker og energiministeriet til en

[Energiministeren]

drøftelse i slutningen af indeværende måned af principperne for afregning af vedvarende energianlæg.

Jeg vil derfor opfordre til, at man afventer fremkomsten af disse nye afregningsregler og forløbet af de nævnte forhandlinger, inden man tager stilling til, i hvilket omfang der kan være behov for at foretage initiativer til støtte for den vedvarende energi.

I den forbindelse er det vigtigt at erindre, at der med virkning fra 1. januar 1984 blev gennemført en udvidelse af adgangen til afgiftsfrigivelse for vedvarende energianlæg.

Jeg går ud fra, at jeg under udvalgsarbejdet får lejlighed til nærmere at orientere om forhandlingerne med Danske Elværkers Forening om forslag til nye afregningsregler for vindmøller.

Som jeg også anførte ved den forrige behandling af lovforslaget, har forslaget et positivt sigte, men forslaget er i sin nuværende udformning så uheldigt, at regeringen må tage afstand fra en vedtagelse af forslaget.

Da fru Lone Dybkjær i sin fremsættelse har forudset en forhandlingsløsning om de rejste spørgsmål som en mulighed, er det en udgang, som efter min opfattelse vil kunne tilfredsstille rimelige ønsker.

Mette Groes (S):

Socialdemokratiet finder forslaget nyttigt som udgangspunkt for fremme af anvendelse af vindkraft her i landet.

Med hensyn til afregningsreglerne vil vi foreslå, at de nuværende regler forlænges i en periode på 2 år, og at man i mellemtiden undersøger mulighederne for, at elselskaberne i fællesskab bærer omkostningerne for vindmøllernes tilslutning til elnettet, herunder netforstærkninger, eller at andre modeller, der skaber en landsdækkende udligning, sættes i værk.

Fordelen ved en sådan ordning er, at den fjerner en række vanskeligheder for den enkelte vindmølleejer, og at det lille selskab med den svage økonomi ikke i urimelig grad belastes af merudgifter.

Vi vil godt i udvalget gå mere i dybden med disse ting.

Hvad angår 3 km grænsen, er vi enige i, at den bør ophæves, så vindmøllerne kan placeres dér, hvor vinden faktisk er.

Vi er enige i, at det er vigtigt, at intet regelsæt begrænser forsøg med store møller, hvis rentabilitet givet kan øges, såfremt man gennem forsøg kan nå frem til en serieproduktion.

Vi finder altså, at beslutningsforslaget er relevant og vigtigt for aktiviteten på vindmølleområdet. Det betyder noget for såvel den enkelte bruger, brugersammenslutninger som producenter, at disse forhold bringes i orden, men det har også betydning for selve landets energiplanlægning.

Det har imidlertid også den tilskuds politik, som føres på dette område, og jeg vil godt sige til energiministeren, at fjernes 30 pct. tilskuddet til vindmøller, er det ikke alene ødelæggende for den videre udvikling i vindkraften, produktionen vil gå i stå, og vore rige eksportmuligheder på dette område vil blive ødelagt. At opføre en vindmølle i dag er kun rentabelt med tilskud. Udelukkes denne mulighed, vil indvundne erfaringer være spildt, og vindkraft får aldrig den plads i den danske energiforsyning, eksport og beskæftigelse, som den nu er på vej til at opnå, og det er synd og skam.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg synes, ligesom energiministeren udtalte under behandlingen af de forrige forslag, at fru Lone Dybkjær skal have æren af at være kommet først med dette forslag, og derfor skal dette have en grundig behandling. Men jeg vil dog ikke udstrække æren så langt, at jeg vil tale så forfærdelig længe, fordi det drejer sig dog om en genfremsættelse.

Forslaget er båret af et ønske om at fremme vedvarende energi, og vi nærer sympati for disse tanker og ønsket om at skaffe klarhed over afregningsreglerne, men en vis sikkerhed for kalkulationer må der givetvis kræves af potentielle investorer.

Jeg vil gerne understrege den samme tvivl om forslagens indhold, som vi tilkendegav i sidste samling, og som man nu også berører her – energiministeren har berørt den – nemlig at en fravigelse fra det omkostningsbestemte princip er en farlig ting at komme ind på. Incitamentet til omkostningsbevidst arbejde med tilslutning forflygtiges, hvis forslaget gennemføres, og der er jo tale om ret store beløb, 30.000–40.000 kr. for de mindre

[Annelise Gottfredsen]

vindmøller, og langt større beløb for de store.

Jeg synes, det må være rimeligt nu at afvente den drøftelse, der skal være mellem Danske Elværkers Forening, Danske Vindmøllefabrikanter, Foreningen af Danske Vindkraftværker og energiministeriet. Så kan man nok sige, at netop den holdning, Danske Elværkers Forening har over for denne type af vedvarende energi, hvor de midlertidige afregningsregler har givet vindmølleejeren favorabel betaling sammenlignet med andre, f.eks. industrielle producenter, på det smukkeste afkræfter netop de fordomme over for elværkernes politik med hensyn til vedvarende energi, som der blev givet udtryk for i de tidligere behandlede forslag.

Som sagt, vi er positive over for sigtet i beslutningsforslaget, men vi må afvise det i den forelagte form, men lad os nu se, hvad forhandlingerne vil bringe os.

Riishøj (SF):

Fru Lone Dybkjær er jo kommet først med forslaget, så det skal vi jo respektere. Jeg skal gøre det ganske kort. Det er jo en genfremsættelse, og vi støtter intentionerne i forslaget. Vi støtter, at de nugældende afregningsregler i princippet fastlægges til 10 år. Der kan selvfølgelig ske ting undervejs, som gør, at de skal ændres, men de skal ikke ændres til det værre. Vi støtter også, at 3 km grænsen ophæves, og vi støtter, at netforstærkningen betales af elselskaberne, i hvert fald i princippet. Det må gerne, som det blev nævnt af den socialdemokratiske ordfører, være gennem en kollektiv ordning.

Jeg vil advare lidt imod de såkaldte drøftelser mellem elværkerne og vindkraftværkerne. Det er et styrkeforhold, der er så urimeligt ulige, at vi i dette tilfælde mener, at der skal lovgives. De forhandlinger mellem to så ulige grupperinger fører efter vores bedste overbevisning ikke til det korrekte resultat, men naturligvis har vi intet imod forhandlinger, bare vi i sidste instans sikrer, at vi som minimum får en gunstig ordning på dette område. Det er hårdt tiltrængt. Vindmøller er en langsigtet investering, der er behov for langsigtede afregningsregler, og det er en energiform, som skal fremmes og støttes.

Tinning (VS):

Jeg er glad for, at jeg denne gang kan erklære mig 100 pct. enig i hr. Riishøjs bemærkninger. Der er som sagt tale om en genfremsættelse, og første gang forslaget var til behandling, gav vi det vores uforbeholdne støtte, som jeg selvfølgelig godt vil gentage.

Noget af det, der er vigtigt for os, er også, at der i bemærkningerne står, at formålet med dette beslutningsforslag er at få nogle varige regler lagt fast allerede fra 1. maj 1984. Det er da klart, at hvis man inden for den tidsramme kan få en yderligere saglig og konstruktiv belysning af problemerne, synes vi da, det er helt fint, og hvis det også kan ske via disse forhandlinger med Danske Elværkers Forening og energiministeriet og vindmøllefolkene, så er det også helt fint. Vi har dog en ret omfattende tvivl om, hvor meget der kommer ud af det, men kan det nås, er det da godt nok.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal takke for sympatien og sige, at vi genfremsatte ikke forslaget for at få en lang diskussion om førstebehandlingen, men for at have forslaget liggende og kunne arbejde videre med det i udvalget.

Jeg vil godt til enkelte ordførere sige, at det er pænt af dem at sige, at vi har æren af at komme først. Jeg tror nok, vi hellere ville have æren af at være bedst, og så vil jeg i øvrigt sige, at vi ikke synes, det giver større ære, fordi man taler længe, og derfor vil jeg også slutte nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Lenger (VS), Albrechtsen (VS), Anne Grete Holmsgård (VS), Elisabeth Bruun Olesen (VS) og Tinning (VS) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Registrering).

(Lovforslag nr. L 139).

Medlemmer af folketinget Albrechtsen (VS), Anne Grete Holmsgård (VS), Riishøj (SF) og Pelle Voigt (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere progressiv bistand til u-landene.

(Beslutningsforslag nr. B 78).

Medlemmer af folketinget Alice Faber (SF), Hanne Jacobsen (SF), Ebba Strange (SF), Dorte Bennedsen (S), Helle Degn (S), Mette Groes (S), Jytte Hilden (S) og Tinning (VS) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedrede vilkår for kvindeforskningen.

(Beslutningsforslag nr. B 88).

Medlemmer af folketinget Niels Helveg Petersen (RV), Bilgrav-Nielsen (RV), Aase Olesen (RV) og Stinus (RV) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende produktion og eksport af krigsmateriel.

(Beslutningsforslag nr. B 89).

Medlemmer af folketinget Maisted (FP) og Arentoft (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af beregning af salærtaksterne og behandling af likvidationsboer/konkursboer.

(Beslutningsforslag nr. B 90).

Medlemmer af folketinget Hjortnæs (S), Erik Holst (S), Robert Pedersen (S), Løvig Simonsen (S), Leif Hermann (SF), Margrete Auken (SF), Gade (SF), Anne Grete Holmsgård (VS) og Lenger (VS) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fredning af Harboør Tange og Agger Tange.

(Beslutningsforslag nr. B 91).

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af patentloven. (Lovforslag nr. L 66).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Kommunaludvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring, lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender og lov om kommunernes styrelse. (Ressortændring, amtsrådets udvalgmæssige bindinger, klinikker for fysioterapi og forsøgsordninger vedrørende udvalgsstrukturer i kommuner og amtskommuner). (Lovforslag nr. L 21).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Miljø- og planlægningsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til nedbrinelse af okkergener i vandløb. (Lovforslag nr. L 43).

Miljø- og planlægningsudvalget har endvidere afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om naturfredning. (Lovforslag nr. L 44).

Eksemplarer vil blive omdelt.

I skrivelse af 21. d.m. anmoder finansministeren om, at der af folketinget foretages valg blandt dets medlemmer af 4 medlemmer til Kongeriget Danmarks Hypotekbanks bestyrelse for tiden 1. april 1984 til 31. marts 1990.

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Lenger (VS):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Registrering).

(Lovforslag nr. L 139).

Lovforslaget indeholder i forhold til gældende praksis en begrænsning i retten til at registrere personer i politiregistret samt en forpligtelse til at tilintetgøre registrerede op-

[Lønger]

lysninger, så snart sigtelse er frafaldet eller opgivet eller det er fastslået, at de ikke er af betydning for efterforskningen.

Der er lagt vægt på at præcisere, at disse begrænsninger drejer sig om enhver form for personregistrering, herunder fotografier, fingeraftryk o.lign.

Sidstnævnte understreges på den helt aktuelle baggrund, at Københavns byrets 2. afdeling i februar 1984 har godkendt, at politiet med magt tog fingeraftryk af tre personer, som var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 264, stk. 1, men som anklagemyndigheden opgav at rejse tiltale imod.

Dommeren henviser de pågældende til at kræve deres fingeraftryk slettet i politiets registre, men på det nuværende lovgrundlag er det ingenlunde givet, at et sådant krav vil blive efterkommet, og forslagsstillerne finder i det hele taget, at sletning ikke skal være et spørgsmål om de pågældendes eget initiativ, men tværtimod skal ske automatisk, jfr. den foreslåede affattelse af § 812, stk. 2.

Derimod tilstræber lovforslaget ikke nogen ændring i betingelserne for at tage fingeraftryk, idet dette allerede på nuværende tidspunkt betinges af, at der kan blive tale om fængselsstraf, samtidig med at der foreligger en begrundet mistanke. I stedet forbeholdes ret til snarest muligt at stille forslag om en præcisering af disse betingelser, da praksis har vist, at betingelsen om den begrundede mistanke fortolkes for lempeligt, ligesom der findes at være behov for at få præciseret kompetencen til at træffe beslutning om at tage fingeraftryk.

Albrechtsen (VS):

På venstresocialisternes og socialistisk folkepartis vegne skal jeg som ordfører tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere progressiv bistand til u-landene.

(Beslutningsforslag nr. B 78).

Forslaget til folketingsbeslutning er en uændret genfremsættelse af et forslag, der første gang blev fremsat den 9. februar 1983 (se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 5668 og tillæg A sp. 3031). Forslaget var til 1. behandling den 18. februar 1983, men da forslaget blev debatteret i umiddelbar forlængelse af en langvarig redegørelses- og forespørgselsdebat om principperne for

bistand til udviklingslandene, var der ikke tale om nogen realitetsbehandling. Dette fremgår af folketingets forhandlinger, spalte 6565 ff.

Forslaget blev genfremsat den 29. november 1983 (se Folketingstidende 1983-84, 1. samling, forhandlingerne sp. 2269 og tillæg A sp. 1517), men nåede ikke at komme til 1. behandling inden udskrivelsen af nyvalg til folketinget.

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Alice Faber (SF):

På socialistisk folkepartis, socialdemokratiets og venstresocialisternes vegne skal jeg som ordfører for forslagsstillerne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedrede vilkår for kvindeforskningen.

(Beslutningsforslag nr. B 88).

Som beskrevet i bemærkningerne til forslaget er det et af kvindeforskningens væsentlige perspektiver at trække kvinders liv, arbejde og kultur – og dermed deres erfaringer og livsholdninger – frem fra usynligheden og upåagtetheden. Kvindeforskningen bryder med den ubalancé, der har kendetegnet den hidtidige forskning, i og med at den i meget høj grad har været drevet, uden at kvindens synsvinkler er blevet undersøgt og gjort gældende. Det er selvsagt værdifuldt for samfundet, at kvindelige erfaringsområder og værdinormer får en lige så central indflydelse på forskningen, som de mandlige hidtil har haft det. Derfor har den ekspansion i kvindeforskningen, der har fundet sted inden for de sidste 10-12 år, været ensbetydende med en vigtig kvalitativ forbedring af samfundets forskningsniveau.

Når der nu fremsættes konkret forslag til forbedring af kvindeforskningen, er det, fordi der i høj grad er behov for en effektiv indsats, hvis den positive udvikling skal have mulighed for at fortsætte i disse besparelsetider.

Kvindelige synsvinkler og kvinders erfaringer på kort og lang sigt skal have den plads i forskning og undervisning, som de set i et demokratisk ligestillingsperspektiv rettelig bør have.